

Enschede, 28 april 2017

Betreft: voorstel voor windpark De Rietvelden

Geachte gemeenteraad,

Wij zijn duurzaam energiebedrijf Raedthuys Pure Energie uit Enschede. Samen met Heineken, firma Barten, BCTN, de familie Pennings en coöperatie Bossche Windmolen West (BWW) werken wij aan de ontwikkeling van windpark De Rietvelden in 's-Hertogenbosch.

Op 9 mei neemt u een besluit over het voorstel voor dit windpark. Op 18 april besprak uw commissie ROB reeds dit voorstel. Naar aanleiding van deze commissievergadering sturen wij u deze brief, in de hoop u nog relevante aanvullende informatie te kunnen geven.

Hoogte van de windmolens

In de commissievergadering ging het onder meer over de hoogte van de windmolens. Ons initiatief bestaat uit windmolens met een ashoogte van maximaal 125 meter en een rotordiameter van maximaal 122 meter. Dat betekent een tiphoogte van maximaal 186 meter. Wij hebben hiervan professionele foto-impressies laten maken die u op onze [website](#) kunt vinden.

Deze afmetingen zijn groter dan de [bestaande windmolen](#) op Treurenburg. Deze heeft een ashoogte van 98 meter en een rotordiameter van 82 meter. Dat is een tiphoogte van 139 meter.

Op veel plekken in Nederland worden nu en de komende jaren molens met soortgelijke afmetingen zoals de beoogde vier van windpark De Rietvelden gebouwd. Dat komt door de prikkel in de subsidiesystematiek. Windmolens kunnen aanspraak maken op de SDE+. Deze vergoedt het door de overheid vooraf vastgestelde verschil tussen de kostprijs van duurzame energie en de opbrengst van grijze energie. Meer informatie over de SDE+ vindt u [hier](#).

Deze subsidie wordt elk jaar verlaagd. Dit is ingegeven door het – in onze ogen overigens verstandige - beleid dat de productie van duurzame energie goedkoper moet worden.

De SDE+-systematiek is zo ingericht dat producenten zoveel mogelijk duurzame energie moeten opwekken tegen zo laag mogelijke kosten om rendabel te kunnen blijven. Een grotere windmolen wekt veel meer stroom op. Daardoor is de landelijke trend dat - net als de beoogde windmolens in 's-Hertogenbosch - windmolens groter worden. Door deze prikkel in de SDE+ is het financieel niet meer haalbaar om lagere windmolens, zoals het formaat van de windmolen op Treurenburg, te plaatsen. Hoe hoger in de lucht, hoe harder en constanter het waait en hoe meer stroom windmolens opwekken. Ter vergelijking: de bestaande windmolen op Treurenburg wekt gemiddeld 4,5 miljoen kWh per jaar op. De beoogde windmolens van windpark De Rietvelden wekken per stuk 8 miljoen tot 9 miljoen kWh per jaar op. Dit weten wij dankzij windmetingen die hier een jaar lang zijn gedaan.

Gedeputeerde Erik van Mierrenboer van Noord-Brabant benoemde de ontwikkeling van grotere windmolens recent ook in een [artikel](#) in BN/De Stem. Naar aanleiding hiervan stelde de Statenfractie van de PVV in Noord-Brabant schriftelijke vragen aan Gedeputeerde Staten (GS). De antwoorden van GS hebben wij als bijlage toegevoegd. Overigens blijven windmolens op land nog zeker jaren een van de efficiëntste vormen van duurzame energie. Daar kunt u [hier](#), in de analyse van maatschappelijke kosten en effecten in opdracht van de minister van Economische Zaken, meer over lezen.

Impact op de omgeving

Wij merken ook dat er zorgen zijn dat de beoogde vier grotere windmolens een te grote impact hebben op de omgeving. Vooropgesteld: wij vinden het zeker begrijpelijk dat met name omwonenden willen weten welke impact windmolens hebben.

Toch veroorzaken grotere windmolens niet automatisch meer hinder. De normen voor geluid en slagschaduw zijn hetzelfde voor windmolens van zowel het formaat zoals deze al op Treurenburg staat als de beoogde vier van windpark De Rietvelden. Grote windmolens mogen niet meer geluid of slagschaduw bij bijvoorbeeld woningen veroorzaken dan kleinere windmolens. Daarnaast gaat de ontwikkeling van windmolens onverminderd door, ook op het vlak van geluidsreductie.

Voor geluid is de norm Lden 47dB en Lnight 41 dB. Dat zijn de maximale gemiddelde geluidswaarden die gedurende een jaar buiten op de gevel van een woning mogen ontstaan. Windpark De Rietvelden zal voldoen aan deze normen.

Voor slagschaduw geldt dat de gevel van een huis maximaal 5 uur en 40 minuten per jaar mag worden geraakt door de slagschaduw. Om hieraan te voldoen, worden de windmolens automatisch stilgezet. Deze stilstandvoorziening is ook toegepast in de bestaande windmolen op Treurenburg en veel andere windmolens in het land.

De normen voor geluid en slagschaduw gelden voor zogeheten gevoelige objecten. Dit zijn onder andere woningen, scholen en zorginstellingen.

Laagfrequent geluid is meegenomen in de geluidsnormen en deze normen zijn vastgesteld om omwonenden te beschermen. Daarnaast produceren windmolens beperkt laagfrequent geluid. Vergelijkingen met onderzoeken waarin het effect van industriële hoeveelheden van dit type geluid wordt beschreven, gaan mank. Bij windmolens is zeker geen sprake van dergelijke geluidsniveaus. Wij onderschrijven het rapport van TNO: een direct verband tussen windmolens en negatieve gezondheidseffecten is er niet. Dat wijst de praktijk in Nederland ook uit.

Overigens is er de afgelopen periode gerefereerd aan vermeende bouwstops van windmolens op land in de Duitse deelstaat Beieren en in Denemarken. Van dergelijke bouwstops is echter geen sprake. Zowel in Beieren als in Denemarken neemt het aantal windmolens op land toe. Er is in Denemarken begin 2014 een onderzoek gestart naar een samenhang tussen geluiden van windmolens en gevolgen daarvan op de gezondheid. In afwachting daarvan is een klein aantal gemeentes gestopt met het plannen van windmolens. Er zijn echter ook veel gemeentes die verder gaan met de planning ervan. Het Deense Ministerie van Milieu, Energie en Bouw heeft daarom aangegeven dat gedurende het onderzoek de planning en bouw van windmolens door kan gaan, omdat ook zij concluderen dat op basis van de huidige kennis geen bewijs bestaat dat windmolens een negatieve uitwerking hebben op de gezondheid.

Natuur

Uit onderzoek blijkt dat het is uitgesloten dat windpark De Rietvelden negatieve effecten heeft op beschermde natuurgebieden.

Verder wordt mede dankzij een stilstandvoorziening op de windmolen op de Gemaalweg ervoor gezorgd dat eventuele additionele sterfte van vleermuizen in de omgeving dusdanig beperkt blijft dat dit geen effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Tot slot

Wij zijn er gezien de regels en normen die gelden, feiten over windmolens en ervaringen elders in het land én in 's-Hertogenbosch van overtuigd dat de ontwikkeling van windpark De Rietvelden op deze plek en in deze vorm verantwoord is. Ook zijn windmolens op land simpelweg nodig. Net als alle andere vormen van duurzame energie, zoals wind op zee, zonne-energie en aardwarmte. De

omschakeling naar een duurzame samenleving vraagt inzet van alle middelen en er is in onze ogen geen tijd meer om te wachten met deze transitie.

Daarnaast wijzen wij graag op de voordelen. BWW biedt in onze ogen inwoners en bedrijven in de omgeving een bijzondere kans om mede-eigenaar te worden van een windmolen. Als u meer wilt weten hierover, verwijzen wij u graag naar coöperatie BWW: www.boschewindmolenwest.nl
Verder hebben inwoners van 's-Hertogenbosch – ook uit de directe omgeving van het beoogde windpark – zich ook positief uitgelaten over deze windmolens. Tevens zijn er bewoners die nabij de bestaande windmolen op Treurenburg wonen die zelf actief aangeven hier op geen enkele manier hinder van te ondervinden.

Mocht u nog vragen aan ons hebben, dan zijn wij daarvoor uiteraard bereikbaar. U kunt dan het beste contact opnemen met Matthijs Oppenhuizen, adviseur omgevingsmanagement bij Raedthuys Pure Energie. U kunt een mail sturen naar info@windparkderietvelden.nl of bellen met 053-4341200 of 06-57870755. Ook wijzen wij u graag op onze website www.windparkderietvelden.nl Via deze website kunt u zich tevens aanmelden voor onze nieuwsbrief.

Tot slot wensen wij u veel wijsheid toe bij de besluitvorming over windpark De Rietvelden.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of a vertical line with a loop at the top and a long, sweeping horizontal stroke extending to the right.

Arthur Vermeulen

Directeur Windenergie bij Raedthuys Pure Energie